

TORONTÁL

Ara: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Bečkerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara: 75 para
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

A Ruhr megszállása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Köln, jan. 24.

Lausenaer pénzügyigazgatót, miután a szövetségesek kiutasítására nem távozott el, a katonaság letartóztatta. Lausenaert angol katonaság tartóztatta le, akik kijelentették, hogy felsőbb parancsra esznek. A lakosság lelkesen ünnepelte Lausenaert.

Frankfurt, jan. 24.

A franciák lefoglalták a wiesbadeni városi erődöskéket, amire a városi tanács azonnal tiltakozott, kijelentve, hogy ilyenformán nem működhet együtt a franciákkal és parancsaikat nem teljesítheti.

Newyork, jan. 24.

A World a Ruhr-megszállást rablőhadjáratnak nevezi. Franciaország politikáját ostromozza, mert kijelenti, hogy miközben Németországot akarja tönkretenni, saját sirját ássa meg.

Bojkott minden ellen, ami francia.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jan. 24.

A borkereskedőszervezet elhatározta, hogy a francia borokat bojkottálja. A berlini pensiók elhatározták, hogy francia és belga vendégeket nem fogadnak be. A német főiskolákon mozgalom indult meg, hogy a francia és belga diákokat utasítsák ki.

Essen, jan. 24.

A Stinnes-művek tiltakozó munkásait, akik Sindler igazgató letartóztatása miatt tiltakozni akartak, a kerületi főnök nem fogadta. Ezért Stinnes hat tárnájában kitört a sztrájk.

A Stinnes-műveknél százezer, a Thyssen-műveknél hatvanötezer munkás sztrájkol. A wiesbadeni francia vasutigazgató a vasúti és postai alkalmazottakat együttműködésre szólította föl, mire ezek azt válaszolták, hogy továbbra is csak törvényes kormányuknak engedelmességeknek.

A minisztertanács ülése. Beogradból jelenti tudósítónk: A minisztertanács tegnap délelőtti ülést tartott, amelyen Ninesity Momesilo dr. a lausannei konferencia eredményéről referált.

Országszerte folynak a képviselő jelölések.

A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése.

Beograd, jan. 24.

A politikai pártok most végzik a jelöléseket, a legtöbb járásban ugyan még csak kombinációk vannak forgalomban, sok helyütt azonban már összeállították a kandidátusok listáját.

A radikális-párt a jelölés nehez, nagy körültekintést megkövetelő munkájával jórészt már elkészült. Beogradban az eddigi tervektől eltérőleg nem Pasityot, hanem Zsujovity Aleksát helyezik vezetőhelyre. A provinci körzetben Vucicity Milorad belügyminiszter lép fel. Pasity miniszterelnök részére két kerületet is fenntartottak, a szrémit és a banjalukait. A becskerek-kikindai kerület radikális listavezetője Ninesity Momesilo dr., ami már befejezett ténynek vehető. Nem mondható ez a határozott felelet a suboticei kerületben, ahol a választók nagy száma Radonity Jovant akarja a lista élére állítani.

A sok új párt között, a legújabb keletű a szerb nacionalista-párt, mely voltaképpen csak most kezdi választási agitációját. A tulajdonképpen zászlóbontása január 28-án Beogradban lesz, amikor is nagygyűlés keretében ismertetik a szónokok az új párt programját és az új politikai aramlat szükségességét. A napokban kiadott felhívásukban hangsúlyozzák a párt

nagy feladatát. Elmondják, hogy az ország ellenségekkel van körülvéve és olyan barátokkal, amelyekkel szemben bizonyos tartózkodással kell viselkedni. A nacionalista-párt jelölő listáját a közeljövőben már véglegesen összeállítja.

Protity Sztoján frakciója szintén lázasan készülődik a választásokra. Protity a „Radikal”-ban ma felhívást boesájtott ki pártíveihez, melyben a 31-ikére hirdetett nagygyűlésen való részvételre szólítja fel őket. A delegátusok a gyűlés előtt előértekezletet tartanak a „Radikal” szerkesztőségében.

Politikai körökben sokat várnak a Protity-féle nagygyűléstől, mert remélik, hogy az megvilágítja majd a Pasitytól való újabb eltávolodás igazi okát.

A vajdasági demokraták most folytatják a jelöléseket. Az óbecsei járásban Dobanovacki Pál dr., volt suboticei főispánt, helyettesül pedig magyar embert, dr. Balaton Gyula óbecsei járásbíróit kandidálják. A sombori körzet jelöltjeként Miskovity Glisa novisadi gimnáziumi tanárt emlegetik.

Jól értesült körökben mint való tény beszélik, hogy Osijeken Benin Sztéván falusi párti képviselő meggyezett a radikálisokkal. Benin az egyezség szerint az osijekai járásban lépne fel.

A patriárka kifogása egy szindarab ellen. Beogradból jelenti tudósítónk: Dimitrie patriárka panaszt emelt a belügyminiszternél és a közoktatásügyi miniszternél egy szindarab miatt. A patriárka nyomasztó Nusicynak „Nahod” című darabjában, — mely a Nemzeti Színház repertoírjában sűrűn szerepel — olyan részleteket talált, a

melyek profanizálják a papságot és a vallást. A közoktatásügyi miniszter magához kérte a szerzőt, aki a minisztérium művészeti osztályának vezetője és felvilágosítást kért a darab inkriminált részére vonatkozólag. Nusicyn kijelentette, hogy az ügyet a napokban összeülő irdalmi szövetség ülése elé boesátja döntés végett.

TÖZSDE

Januar 24.

Beograd. (Zárlat.) London 504, Páris 702, Newyork 10650, Genf 1990, Szaloniki 145, Milano 50488, Prága 300, Berlin 053, Wien 01525, Bukarest 5375, Szófia 60.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 00250, Hollandia 212, Newyork 536, London 2498, Páris 3475, Milano 2590, Budapest 02050, Bukarest 270, Beograd 475, Varsó 002, Wien 00074, Osztrák bélyegzett 00075.

Budapest. (Zárlat.) Léva 1550, Francia frank 17150, Márka 13, Lira 126, Lei 1350, Dinár 24, Lengyel márka 950.

A hadügyminiszterium a bevonulásokról.

Beogradi tudósítónk jelentése.

Beograd, jan. 24.

A hadügyminisztérium sajtóosztálya tegnap hivatalos kommunikét adott ki a bevonulásokra vonatkozólag. A kommuniké elmondja, hogy a régi szolgálatosak elboesájtásával nélkülözhetetlenné váltak az újabb behívások. Az újoncok bevonulása február hónapban az ország egész területén megtörténik. A közönség megnyugtatóra azonban közli a sajtóiroda, hogy az újoncok meleg, fűtött személykocsikban utaznak beosztási helyükre, ahol szintén gondoskodtak minél jobb elhelyezésükről. Amíg a zord időjárás tart, lehetőleg enyhítik a szabadban való gyakorlatozást.

Hogyan élnek az orosz emigránsok Magyarországon.

A „Torontál” tudósítójától.

Berlin, jan. 24.

A Berlinben megjelenő Rul című orosz újságból vesszük az alábbi cikket.

Magyarországon jelenleg körülbelül 3000 orosz emigráns él, kik közül nyolcszázan Budapesten, a többiek pedig a vidéki városokban szétszórta laknak. Az emigránsok legnagyobb része volt hadifogoly, akik mindörökké lemondtak arról, hogy hazájukba visszatérjenek. Másik része az emigrációnak a Denikin és Wrangel-hadsereg katonáiból áll.

Az utóbbi időben nem ritka eset, hogy a volt hadifoglyok utlevélért fordultak a belügyminisztériumhoz, mert a hazulról érkezett levelek mind hívó szóval vannak tele.

Ezek az emigránsok fizikai munkával keresik kenyerüket és annak ellenére, hogy Magyarországon lehetetlen arányokat öltött a munkanélküliség, nekik mindig van munkaalkalmuk, mert a magyar kormány gondoskodik róla, hogy legyen.

Vannak azonban Magyarországon másfajta orosz menekültek is, akik a volt orosz arisztokráciát képviselik. Mindössze 10–12 család, akik a magyar magnások vendégszeretetéért élvezik és velük együtt laknak birtokaikon. Ezek az emigránsok természetesen semmilyen sem szenvednek hiányt.

Mintegy két évvel ezelőtt a magyar magnások kifejezték azon kívánságukat, hogy birtokaikon száz orosz főúri családot hajlandók

mindaddig vendégül látni, míg csak vissza nem térhetnek hazájukba. Ezen elhatározásukat később a magyar korona esése és a magyarországi gazdasági helyzet leromlása miatt megváltoztatták.

Néhány héttel ezelőtt érkezett meg Magyarországra 200 konstantinápolyi orosz menekült, kiket a hatóságok azonnal elhelyeztek különböző gyárakban és fűrésztelepeken.

A magyar kormány kivételesen bánik az orosz emigránsokkal és egyáltalában nem különbözteti meg őket a többi Magyarországon lakó külföldiektől.

Az emigrációk három képviselője van Budapesten. Egy diplomáciai, egy katonai képviselő és az orosz vöröskereszt.

Nem messze Budapeستől egy kis festői városkában lakik Denikin tábornok, az orosz ellenforradalom egyik vezére, aki most emlékiratain dolgozik, — mindaddig, míg ismét nem vezethet hadsereget a vörösök ellen.

Az első 1900—1902-es csoport február 4-én bevonul.

Megérkezett a végleges utasítás

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 25.

A „Torontál” legutóbbi számában megírtuk, hogy a városi katonai ügyosztály rendeletet kapott a katonai kerületi parancsnokságtól, a melyben felsorol negyvenöt 1900—1902-es évfolyambeli nemszlávot, azaz a megjegyzéssel, hogy ezeknek a város területét további intézkedésig nem szabad elhagyniok.

A városi katonai ügyosztály az előírásnak megfelelően berendelte a szóbanforgó hadköteleseket és közölte velük a parancsnokság intézkedését, melynek értelmében nem távozhatnak el huzamosabb időre a város vagy község területéről. Együttal megemlítették, hogy a rendelet közeli bevonulással kapcsolatos és így el lehetnek arra készülve, hogy a közel jövőben szolgálattételre hívják be őket.

Alig mulott el a cikkünk megjelenése óta két-három nap, máris újabb rendelet jelent meg, mely a bevonulás ideje felől, most már megdönthetetlenül, végérvényesen határoz. A leirat elmondja, hogy a korábbi utasításában említett negyvenöt 1900., 1901. és 1902-es szláv és nemszláv hadköteles február hó 4-én bevonulni tartozik.

A behívottak meleg téli ruhával és evőszközökkel ellátva, 4-én, vasárnap délelőtt 8 órakor jelentkeznek a városi katonai ügyosztályban (városháza I. emelet, ajtó 2.), ahol megkapják beosztásukat. Még a délelőtti folyamán átmennek a katonai parancsnokságra és onnan még aznap rendeltetési helyükre utaznak.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Thyssen és társai a francia hadbírótság előtt.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Mainz, jan. 24.

Az esküdtzéki palota nagytermében délelőtt kilenc órakor kezdtek meg Thyssen Frigyes és társai ügyében a tárgyalást. Depugny esendőrelezredes-elnök a tárgyalás előtt kijelentette, hogy ha a közönség tetszésének vagy nemtetszésének jelét adja, kiüritteti a termet, a tüntetőket pedig letartóztatja és haditörvényszék elé állítja.

Az elnök ezután — halálos csöndben — felolvassa a vádiratot, amely így szól:

A hadiállapot ellenére a vádlottak vonakodtak a megszálló parancsnokság utasítását teljesíteni, sőt ezzel ellenkezőleg cselekedtek.

Grimm védő felszólalásában indítványozta, hogy a haditörvényszék mondja ki az illetéktelenséget, mert a Ruhr-megszállás gazdasági jellegű s mint ilyenhez katonai törvényszéknek semmi köze.

Badin katonai ügyész válaszulva Grimm javaslatára, kijelentette, hogy a mérnökök védelmére volt szükség a katonaság kirendelésére, tehát a haditörvényszék illetékes, ha a katonák ellen német részről támadás történik.

A haditörvényszék rövid tanácskozás után kimondotta a francia katonai büntető törvénykönyv alapján az illetékességet és elrendelte a tárgyalás lefolytatását.

Thyssen, az elsőrendű vádlott, az elnök kérdésére ezeket mondta:

— Német vagyok, hazám törvényeit tiszteletben tartom. A franciák jogtalanul törtek be a Ruhrvidékre. Semmi sem tart vissza at-

tól, hogy hazámnak hűséget tanúsítsak.

Majd elmondotta, hogyan utasította vissza Danwigne Symon tábornoknak követeléseit.

A többi vádlott csatlakozott Thyssen vállomásához.

Tengelmann kijelentette, hogy senkitől a haza érdekei ellen való parancsokat nem fogad el.

Olfy a következőket mondta: Német polgár csak a német törvényeknek engedelmeskedik. A franciák pedig megígérték bevonulásuknál, hogy a német törvények továbbra is érvényben maradnak.

A következő vádlott Spindler kijelentette, hogy hazafias hűségétől senki és semmi sem tántoríthatja el.

A közönség köréből a bátor vallo-másokat állandó bravo kiáltások követték.

A tanúkihallgatások után Badin pénzbüntetést indítványozott a tanácsnak.

Az ítélet kihirdetését délután három órára tüzték ki.

Berlin, jan. 24.

A Wolf-ügynökség jelenti: A német kormány jegyzéket nyújtott át a franciáknak, amelyben tiltakozik, hogy a német nagyiparosok közül többet letartóztattak, Mainzba szállítottak és haditörvényszék elé állítottak. A francia katonai törvényesség előtti eljárás jogi alap híján történt. A német kormány követeli, hogy az eljárást azonnal megszüntessék és a letartóztatottakat rögtön szabadon bocsássák.

A kormány fenntartja magának a jogot a teljes elégtétel megadására.

Bizottságok járnak házról-házra.

Megkezdik a lakásfoglalásokat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 25.

Megírta a „Torontál”, hogy a lakásbizottság a mindinkább nagyobbodó lakásínség megszüntetésére végre erélyes rendszabályokhoz nyul és megkezdte a felesleges szobák és esetleg üresen talált lakások lefoglalását.

A lakásbizottság tegnap délelőtt tartotta ebben az ügyben ülését, a melyen részletesen megbeszélte lakásszerző akcióját. A bizottság meg egyezett abban, hogy minden tagnak igazolványt állít ki a lakáshivatal, mely feljogosítja az illetőt arra, hogy a lakásokat átvizsgálja és a nélkülözhetőnek talált helyiségeket összeírja. Házról-házra bizottság fog járni, megvizsgálja a lakásokat és a család tagjainak száma, életkörülménye és a lakosz-

tályok nagysága szerint megállapítja, melyik helyiség volna nélkülözhető.

A bizottság azoknak a lakását kivétel nélkül teljesen lefoglalja, a kiknek vagyonuk meghaladja a másfélmillió dinárt vagy akiknek jövedelmük legalább is évi hatvan-ezer dinár. A requirálás csak abban az esetben jogosult, ha az illető nem a saját házában lakik, vagy a város területén egyáltalában nincsen háza. A lefoglalást akkor is könnyörtelenül keresztülvizsik, ha a fél szülei vagy rokonai házában lakik.

A requirált lakásból való kiköltözködtetésre a lakáshivatal határidőt szab. Ez alatt az idő alatt a bérlő építeni köteles.

Valamelyik lakásnak kiürülése esetén a háztulajdonos a felmondástól számított tizennégy napon belül bejelenteni tartozik azt. A már üressé vált lakásokat huszonnégy óra leforgása alatt kell közölni a lakáshivattal.

Az építésre kötelezhető vállalatok és magánosok névsorát a napokban állítja össze a lakásbizottság. A hivatal vezetője Grubity Andrea dr., városi főjegyző, bekérte az adóhivaltól a vallomási ivateket s ennek alapján megállapítják majd a jövedelem és a vagyon nagyságát. A jegyzékbe kerülő cégek megbízottait és az érdekelt magánosokat meghívják a bizottság üléseire és ott közösen megtárgyalják — minden hátráltató akadály figyelembe vételével — az építésre adandó határidőt. Értesülésünk szerint a legtöbben egy, legfeljebb másfélévi terminust kapnak.

HIREK

J. n.
26.

1823-ban meghalt Jenner (D-s-ner) Edward angol sebész, a himiőoltás felfedezője.

Eljegy és. Dr. Mrkusity József eljegyz a Goldberg Liyt. (Minden külön értesítés helyett).

Lemondott a bolgár belügyminiszter. Szófiából jelenti tudósítónk: Daulanov belügyminiszter lemondott állásáról. A lemondás oka az, hogy a sajtó haszonleséssel vádolta. A belügyminiszteri szék betöltéséig Sztambulinszki miniszterelnök vezeti a resort ügyeit.

A Székely-Kálmán-hangverseny február 8-ikán lesz. Szenzációja lesz ez a hangverseny városunknak, miután Kálmán Oszkárt, mint a kontinens egyik legkiválóbb bassistáját ismerik, akinek elsőrangú műsora van. Székely Ilona ugyancsak elsőrangú erője a budapesti operának és beeskereki műsora a legkiválóbb hangversenyszámokat tartalmazza. Kósa György zongoraművész egyike a legtehetségesebb magyar zongoristáknak, akinek két hét előtti budapesti hangversenyéről a „Világ” hasábos méltatásokat írt. A Mangoldnál annakidején előjegyzett jegyek érvényesítését az előjegyzők ne feledjék el január 30-ig elintézni. Részletes műsora a hangversenynek a legközelebb közhírré lesz téve.

Tűz. Tegnap délelőtt 11 órakor tüzet jelzett a toronyór. A tűz a gimnázium épületével szemben lévő Szentkereskedelmi R.-T. irodahelyiségének padlásán ütött ki. A gyorsan kivonult tűzoltóság néhány perc alatt eloltotta a tüzet.

Novi Sad átszervezi a rendőrséget. Novi Sadról jelenti tudósítónk: A városi tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a „Délbácska” elleni újabb merényleten okulva, jobban igyekszik a jövőben a közbiztonság megőrzésére ügyelni. Evégből úgy döntött, hogy átszervezi a rendőrséget és állandó erős őrzőerőket szervez.

Itélet hirdetés a törvényszéken. Boskovity Milán melencei földmívelő már régebben hatóság elleni erőszak címén két hónapi fogházra ítélték. A novisadi semmitőszék, mint legfelsőbb bíróság a tegnapi napon jóváhagyta az elsőfoku ítéletet. A végleges határozatot ma délelőtt hirdették ki a vádlott előtt.

A február 3-iki álarcos-bál a színházban világvárosi nivón lesz. A rendezőség mindent elkövet, hogy a bál minél fényesebb és minél ötletesebb legyen. A páholyokban terített asztalok állanak a közönség rendelkezésére. Rezesbanda és cigányzenekar fog a zenéről gondoskodni. Gazdag hideg buffé lesz és meleg konyha, amelyről Kohn Dávid, a Vojvodina vendéglőse gondoskodik. A rendezőség szívesen ad kosztüm-választásnál tanácsot, felvilágosítást, mert az a célja, hogy a bál festői szempontból is elsősorban legyen. A rendezőség elhatározta, hogy kizárólag családoknak küld meghívót, legényemberek meghívó nélkül válthatnak jegyet.

Egy évi börtön leányoztatásért. Atyimov Zsarkó és Marinac Nedeljko kumáni földművesek 1919 július 18-án megszóktették Sz. Milena 18 éves kumáni leányt. A bíróság, még régebben két-két évi fegyházra ítélte a vádlottakat, akik az ítélet ellen fellebbezést jelentettek be. A táblának, mint feljebbviteli bíróságnak határozata tegnap érkezett meg Beeskerekre. A novisadi tábla megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és egy évi börtönnel sújtotta a személyes szabadság megsértésével vádolt földműveseket.

Lemondott egy községi képviselő-testületi tag. Sztanjoilovity Mátá gimnáziumi igazgató lemondott képviselőtestületi és lakásbizottsági tagságáról.

Kinevezés. A „Slavija“ Biztosító Társaság kinevezte Hübl Ferencet titkárrá és a bánati főügynökeg vezetőjévé Veliki Beeskerekre.

A lakáshivatal hivatalos órái. A lakáshivatal vezetője, Grubity Andrea dr. városi főjegyző közli, hogy lakásügyekben csak kedden és pénteken délelőtt 10 és 12 óra között ad információt.

Gyorsírási tanfolyam. A Bányászati Kereskedelmi- és Iparkamara közli velünk, hogy Wollák Gyula gimnáziumi tanár magyar, német és szerb gyorsírási tanfolyamot nyit február elsejével a helybeli gimnáziumban. A tandíjat a tanulók száma szerint állapítja meg. Jelentkezni Wollák tanárnál, vagy a gimnázium iskolaszolgájánál lehet.

Erdőszakoskodó rendőrök. Krsztin Uros községi rendőr és Cuesin Szreja volt községi rendőr Dragutinovon a múlt évben elverték Ratarov Szima dragutinovói földművest. A beeskereki törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta ezt a bűntudományt és Krsztin Urost hivatalos hatalomnal való visszaélés és könnyű testi sértés címén két havi fegyházra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte. Cuesint 1 havi fegyházra ítélték. A védő és az elítéltek felmentés, illetve enyhítés végett fellebbeztek. Az ügyész megnyugodott.

A „Nova Evropa“ VII. könyvének 3. száma folyó évi január 21-én jelent meg a következő tartalommal: 1. A szlovén probléma. (Pitanity L.). 2. A szlovének és a törvényhozás. (Dolenc M.). 3. A szlovén szövetkezetek. (Basaj J.). 4. A földművelés Szlovéniában. (Jovan J.). 5. Gazdasági állapotok Szlovéniában. (Mohovics I.). 6. Idegenforgalom Szlovéniában. (Andrejka R.). 7. „Otthonunk“. (Gregoresity S.).

A helybeli Francia-Jugoszláv Klub Igazgatósága ezennel értesíti tagjait, hogy a klub olvasóhelyisége és könyvtára a megyeház épületében 12. szám alatt van elhelyezve. Az olvasóterem hétköznap este 5-7-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 10-12-ig van nyitva. Az olvasóterem a „Le Journal“, „Le Excelsior“, „Le Journal des Débats“ párisi napilapokon és a nagy heti „Le Illustration“-on kívül két, minden hó 1-én és 15-én megjelenő irodalmi folyóiratot is járát. A klub könyvtára egy a modern, mint a klasszikus írók műveit felöleli. Legnagyobb számban szépirodalmi művek, majd történelmi, kritikai és a szépművészeti, festészeti, szobrászati és zenei művek vannak képviselve. A könyveket minden szerdán és pénteken a klub könyvtárosa, Stamenkovity O. kisasszony adja ki. A belépő új tagok bejelentését minden nap 5-7-ig a klub napos tagja fogadja el, a tagsági díjakat pedig a pénztárnok minden kedden és szombaton 5-7-ig veszi át. Együttal a klub értesíti tagjait, hogy az ingyenes nyelvkurzusok már megkezdődtek. A francia-szerb kurzusok szerdán és pénteken 6-7-ig, a francia-német kurzusok pedig kedden és szombaton 6-7-ig tartanak a főgimnázium épületében. A klub évi közgyűlését még a hó folyamán tartják meg, ezért fölhívják mindazokat a tagokat, akik tagsági díjaikat eddig nem fizették be, hogy azt tegyék meg minél előbb, hogy az új igazgatóság választásánál részt vehessenek. — A Francia-Jugoszláv Klub Igazgatósága. Perity A. tanár, elnök.

Adomány. Dr. Brájer Lajos és neje Brájer Irma elhalálása alkalmával kisoronmegváltás címén lapunk utján 100 dinárt adományozott a róm. kath. árvaháznak.

Borzalmas szerencsétlenség Berlinben. Berlinből jelentik: A „Berliner Tagblatt“ újságpályájában a hatodik emelet padozata tulterhelés következtében leszakadt és áttört az összes emeletet. A palota összeomlása azért történt, mert a hatodik emeleten nagymennyiségű cement és téglák voltak felhalmozva. A romok alól eddig tizenegy halottat húztak ki.

Az asszonyok többet esznek, mint a férfiak? Dr. Cecil Webb-Johnson angol orvosnő testes könyvet írt a nők táplálkozásáról. Ebben a könyvben azt a kérdést is feszegette, ki eszik többet, a férfi vagy a nő. Mielőtt állást foglalt volna, több londoni vendéglőshöz fordult s megkérte őket, hogy azokat a megfigyeléseiket, amelyeket ezen a téren szereztek, közöljék vele. A vendéglősök egyhanguan azt válaszolták, hogy a nők általában többet esznek. — Mindennapi tapasztalatunk közé tartozik, — írták többen — hogy a férfiak alig törődnek az ebéddel vagy vacsorával. Amit eléjük tesznek, gyorsan bekapják, mert hiszen mindig sietnek. A nők azonban sokkal válogatosabbak. Alaposan megbirálják a tányérjukra tett ételeket. Gyakran kifogást emelnek ellene mászt hozatnak, sűrűn panaszkodnak, hogy keveset adtak ki. A férfiak majdnem mindig hagyják valamilyen tányérjukon, a nők soha. A kony-

hába visszahozott tányérokból meg lehet állapítani, melyikből evett nő s melyikből férfi. Az a tányér, amelyiket alaposan „kiszitították“, bizonyosan nő előtt volt. Dr. Cecil Webb-Johnson hozzáfűzi ehhez, hogy amennyire igénytelenek a férfiak a vendéglőben, annyira követelőzők odahaza. Az otthonukban éppen ellenkezően ők basáskodnak ételek dolgában, míg az asszonyok jobbra a Hamupipőke szerepét játsszák. Kevesebbel is beérik s nem kifogásolják lépten-nyomon az elébük tett ételeket.

• Atutalásokat és csekk kiállításokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 18. — Vezérigazgató 52.

Szökés a fogházból — fogházi egyenruhában. Temesvárról írják: Hogy a szabadság szeretete milyen teleményessé teszi a foglyokat, arra nézve érdekes példával szolgált az elmúlt héten az ügyészség fogházának egyik lakója: Lantz Vince rovtomtultu borbélysegéd. Lantz néhány hét előtt szabadult ki több hónapos fogság után a börtönből, de már szabadulása első napját is lopással ünnepelte meg. Különösen a szállókban szeretett dolgozni és valóságos sportot űzött abból, hogy a külváros garnizálloinak tükréit elloplja. Mikor a rendőrség kezébe került, egész tükröktartást találtak lakásán csupa lopott tükrökből. A tükröket gazdáik visszakapták, Lantzot pedig az ügyészségnek adták át. A fogházban azonban alig néhány napig maradt. Egy reggel nyom nélkül eltűnt. A vizsgálat kiderítette, hogy Lantz, aki mint régi fogházlakó, teljesen ismerős volt a helyi viszonyokkal és mint a rabok borbélyja, többet mozoghatott a celláján kívül is, egy őrizetlen pillanatban a fogházirodában leemelte egy fogházor kabátját és snpkáját és így egyenruhában kísértelt a fogház kapuján. A kapu alatt őrtálló „kollégája“ csak néhány napja teljesített a fogháznál szolgálatot és nem ismerve fel az álfogházort, még köszöntötte is. Lantz egyenesen egy zsibáruhoz sietett, ott potom aron értékesítette a fogházban lopott bundát és még az este újabb lopást követett el. Ezuttal egy szállítóegy istállójából vitt el egy lovat. Miközben el akarta a lopott jószágot adni, majdnem a rendőrség kezére került és alig tudott ép bőrrel, lopás nélkül, tovább állni. Másnap azonban mégis elcsípték kedvesénél. A fogházba hozták, ahol a rendőrség fogdájaiban, éktelen jajtatas verte fel a rendőrprefektára udvarát, Lantz Vince öngyilkosságot követelt el, nagyobb mennyiségű kodeint vett be. Beszállították a közokórházba, ahonnan egy szál ingben akart megszökni, de szökésében megakadályozták és miután harmadnapra meggyógyult, beszállították az ügyészség fogházába, ahol most szigorú felügyelet alatt áll Lantz a legközelebbi meglépéséig.

• Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

• Korcsolyákat, orvosi műszereket és minden egyebet nikkelez és galvanizál Krausz, Veliki Beeskerek. Telefon 329.

• Gondolkodó emberek tudják, hogy az ápolt, egészséges bőr elősegíti az egészséget és kevésbé érzékeny a meghűlésekkel szemben. A helyes testápolásra kiválóan alkalmasak Feller gyógyszerész 25 év óta használt és kedvenc valódi szépségápoló szereit: Elsa arc- és bőrvédő-kenőcs (2 tégegy csomagolással és portóval együtt 25 dinár). Elsa hajnövesztőkenőcs (2 tégegy csomagolással és portóval együtt 25 dinár). Elsa liliumtejszappan (4 darab csomagolással és portóval együtt 35 dinár). Legerősebb Elsa kölnivíz 15 dinár. Elsa szájvíz 13 dinár. Elsa hajszasz 20 dinár. Elsa liliumtej 6 dinár és a többi Elsa-készítmények mind megfelelnek hivatásuknak. Levélcím: Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 202. sz. (Hrvatska.)

SZINHAZ.

A Limonádé ezredes pénteki előadására a jegyek átvehetőek a „Toronto“ szerkesztőségében. A vasárnap esti, valamint a hétfő esti előadásokra jegyek mindenkor az esti pénztárnál válthatók. A jegypénztár nyitva van azonkívül vasárnap délelőtt 9-12 ig és hétfőn 3 órától.

Borospharakat, fürdőkádakat, női íróasztalokat követelnek a franciák Németországtól

Hogyan rendezkednek be a megszállók.

Essen, jan. 24

A franciák szép lassan berendezkednek, mintha örökké itt akarnának maradni. A német hatóságokkal szemben a leghatározottabb követeléseket támasszák. Az egyik városi tanácsnok ma elmondotta nekem, hogy a napokban megjelent nála egy francia törzstiszt és a békeszerződésre hivatkozva, csecsemője részére gyermekocsit kért. Hitetlenkedve hallgattam ezt az esetet, mire a tanácsnok meghívott hivatalába és egy igen érdekes hivatalos irást mutatott meg. Ez az irás arról számol be, hogy mi mindent követeltek a francia megszállók az elmúlt évben a német kormánytól. A franciák a békeszerződés értelmében a mostani előnyomulás előtt 207 községet tartottak megszállva. A megszállott községek közül a háboru előtt csak harminchatban volt helyőrség. Most azután a franciák teljesen elárastották az egész Ruhr-vidéket. 1920 őszétől 1922 januárjáig a németek 1400 lakószobát, 2600 irodát, 5000 ebédlőt, 10 500 hálószobát és 4600 konyhát rendeztek be a franciák számára. A berendezés, amelyet a franciák a békeszerződésekre hivatkozva követeltek és megkaptak, a lehető legtekélyesebb. Így például 2900 klubfotel szállítására kényszerítették a német kormányt. Azonkívül többek

között 1800 nádasztalt, 6300 nád-
széket, 2500 matracot, 3500 gyer-
mekágyat, 3900 ruhaszékelyt, 3400
mosdót és 3000 nyugágyat zsarol-
tak ki a tiszták hölgyeinek és gyer-
mekeinek kényelmére. A németek-
től kapott ágynemű és asztalterítők
összes hossza több mint 3000 kilo-
méter.

Reparációk fejében azonban még
ezeknél is furcsább dolgokat zsar-
oltak ki a francia tiszták a néme-
tektől. Így például az említett idő-
szakban, vagyis berendezkedésük
alatt 800 női íróasztalt, 500 toilette-
asztalkát, 200 ülőkádat, 16.000 va-
salót, 18.000 szőnyeget, 175.000
asztalterítőt, 8900 teljes evőkész-
letet, 25.000 porcellántálat, 78.000
rajnai borpoharat, 51.000 vörösbor-
poharat, 15.000 egyéb borospoharat,
45.000 pezsgőspoharat, 50.000 likő-
rőspoharat, 20.000 sörös korsót és
9000 borhűtőt csikartak ki a né-
metektől. Most ugyanigy kezdik meg
működésüket Essenben és környékén
Itt is berendezkednek. Az említett
főtiszt a békeszerződés értelmében
már megkapta a gyermekocsit. A
városi tanács el van készülve arra,
hogy egyszerre csak 10.000 darab
manikűr-készletért fognak beállítani
a francia ordonáncok.

TRADE MARK

Értesítés!

Rzuton értesítjük tisztelt vevőinket, hogy

kandisgyárunkat

a mai nappal tüzembe helyeztük. Gyártunk

sárga- és fehérkandist,

amelyet a legjobb minőségben napiáron szállítunk

„Ambrozia” Cukorkágyar Rt.,
Veliki Beckserek.

134

**3 fiatalember keres
butorozott szobát.**

Cím a „Torontál”
kiadóhivatalában. 137

Révai Adolf Subotica,
Terezijina ulica 1. Telefon 551.

Ajánl vagonkételekben mielőbbi
szállításra elsőrendű meszet,
beocsini portlandcementet és szá-
raz, vellazott faszenet. 29

Egy tiszta, csinosan berendezett
butorozott szobát keresek,
lehetőleg a város központjában.
Cím a Torontál kiadóhivatalában

Eladó

egy 3-4 HP benzínmotor
morzsolóval és darálóval.

Bővebbet: 126
Erdelyan Emilia, Begej Sv. Djuradj.

Egy jobb házból való 13-15 éves fiú pikolónak

teljes ellátással és 130
lakással felvetetik a

Kotárka vendéglő és étteremben.

Francia és angol órákat

ad 133
Russe admirális,
Petrogradska (Melenczei) utca 22.

Parádés kocsis és jobb szakácsné

főzés és házi dolgok elvégzéséhez
szerbiai műmálomhoz azonnali
belépesre kerestetik, szerb nyelv-
ismerettel. Jelentkezni 138

Dungyarszki szőnyeggyárnál
vasárnap délután 2-6 óráig.

Pénztárkezelő

aki a szerb, német és magyar nyelvet
szóban és írásban bírja, fűszer- és
vegyesárkereskedésben
alkalmazást nyer.

Ajánlatokat a „Torontál”
kiadóhivatala továbbítja. 131

Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 14. sz.

ház eladó.

Ugyanott 19
lakatos szerszámok is eladó k.
Bővebbet a tulajdonosnál ugyanott

Egy teljesen jó állapotban levő,
alig használt

utazóbunda

igen jutányos áron
eladó. Megtekinthető
Bergenthal speditornél, Szveto-
szavszka (Szerbtemplom) utca.

Velizar S. Paunovic

rőfős- és divatárkereskedése Vel. Beckserek, Aleksandrova u.
Interurban-telefon 13.

Legszolidabb bevásárlási forrás! Ritka alkalom!

Nagyobb mennyiségű és legjobb minőségű
rőfősáruk érkeztek, melyeket míg a készlet
tart, a legjutányosabb árban árusít ki.

Nagy választék

különösen francia és angol szövetekben férfiruhára és
felöltőre, női utcai és utazókosztűmöknek, továbbá Molino-
ban, grenadinban minden színben, markizet, panama, fullár,
batiszt, zefir, szatén, lenvászon, ruhabélés, kendők, barchet,
nyerselyem, krepdeszín, taft, gabardin, kangarn, elegáns
asztalterítők, szőnyegek stb.-ben.

Lópkroccok és butorszövetekben. papánokban mindenféle
szinben és szabókellékekben dús választék!

Tekintse meg dusan felszerelt raktáramat és győződjek
meg személyesen, hogy üzletemben találja a legjobb árut,
a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron!

Eladás nagyban és kicsinyben!

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél
felülvizsgálat és vasuti szállításból
eredő mindennemű visszereseket
(hiányok, sérülések és határidő tul-
lépések).

Vel. Beckserek, Etvesova u. 5.

Veszünk disznózsirt szalonnát

minden mennyiségben a
legmagasabb napiáron

Kanitz és Leipnicker,
Miletityeva u. 43. Telefonszám 275

VRSAC és vidéken BIRDE
TÉSEKET A „TORONTAI”
részére felvesz

GROS JEND
hírlap hirdetési iroda, VRSAC

Kiadja Pleitz Fer. Pál.